

San Pedro en Gennep ontwikkeling door verbondenheid

Jaaroverzicht 2019

Stichting GESP

De gemeente Gennep kent een stedenband met San Pedro de Lóvago in Nicaragua. Sinds 1994 geeft Stichting GESP vorm aan deze stedenband, waarbij wereldburgerschap hier en daar uitgangspunt is en verbinden en samenwerken kernwoorden zijn.

Samen met partnerorganisaties in Nicaragua en in Nederland ondersteunt GESP projecten die bijdragen aan de verbetering van de sociale en economische omstandigheden in San Pedro de Lóvago. Momenteel vanuit drie pijlers: sociale inclusie, basisvoorzieningen en economische ontwikkeling (inkomen genererende projecten en werkgelegenheid). Resultaten en impact van de verschillende projecten kunnen elkaar overlappen.

De gemeente **San Pedro de Lóvago** heeft een oppervlakte van 466 km². De gemeente maakt deel uit van de centraal gelegen provincie Chontales van Nicaragua. Van de westelijke tot de oostelijke gemeentegrens bedraagt de afstand wel 50 km; de gemeente ligt gemiddeld op 340 meter boven zeeniveau. In de gemeente wonen bijna 9.000 mensen. Iets minder dan de helft (45%) leeft in het bestuurlijke en administratieve centrum, het stadje San Pedro. De overige Sanpedreños wonen in de 17 comarca's (kleine dorpskernen) in het uitgestrekte buitengebied. Veruit de belangrijkste economische activiteiten zijn landbouw en veehouderij. Er zijn in totaal 850 boerderijen. De omvang is wisselend van groot tot heel klein. Ondanks de jaarlijkse regenval van gemiddeld meer dan 1.200 mm, is in een groot gedeelte van het buitengebied water schaars.

We werken vraaggericht. De projecten worden vanuit de bevolking aangedragen. Elk jaar beoordeelt het CDM de projectvoorstellen, prioriteert deze en legt deze voorstellen voor aan de gemeenteraad. CDM is het Comité Municipal de Desarrollo, een gemeentelijke commissie voor de ontwikkeling van San Pedro de Lóvago. Huidige speerpunten zijn watervoorziening, educatie en productie. Onze inzet daarbij is kennis, kunde en vaardigheden en daar waar nodig financiële ondersteuning.

Naast samenwerking met de gemeente San Pedro de Lóvago werken we ook samen met andere organisaties, zoals Quitulia, AMAS, Cooperativa San Juan (El Juste) en Centro de Rehabilitación Johana Miranda. GESP bestaat uit gedreven vrijwilligers met uiteenlopende expertises.

www.gespgennep.nl
info@gespgennep.nl

Secretariaat
Steendalerstraat 59
6591 EC Gennep

Bank NL87 RABO 0140 6352 97

KvK 41064465
RSIN 804327506
ANBI geregistreerd

Bestuur
Ernst de Vries (voorzitter)
Yvonne van Driel (secretaris)
Henry van Eldijk (penningmeester)
Lilian Schouteten
Gilbert van der Mooren
Marga Huizenga

2019: Relatieve rust

Was 2018 het jaar van onrust in Nicaragua; 2019 was ogenschijnlijk een jaar van teruggekeerde rust. Helaas was deze rust relatief. Dit bleek uit veel wantrouwen binnen de gemeenschap. Deze is zo sterk dat Nicaraguanen liever zwijgen. Dat Henry van Eldijk en Yvonne van Driel tijdens hun werkbezoek in augustus 2019 in vertrouwen werden genomen, is bijzonder. Het benadrukt onze verbondenheid en de gelijkwaardigheid van het partnerschap met onze zusterstad.

De sociale, economische en politieke gevolgen van de protesten tegen het bewind van Ortega en de tegenmaatregelen van de regering op deze protesten zijn ook in San Pedro de Lóvago duidelijk voelbaar. De gemeentebegroting werd gekort: er bleef nog zo'n 30% over van het budget van 2018. De prijzen van levensmiddelen stegen en de toegang tot krediet is alleen nog mogelijk bij weinig risicovolle ondernemingen. De veeteelt – de belangrijkste inkomensbron voor onze partnerstad - kende daarbij extra beperkingen door de droogte, als gevolg van klimaatsverandering, en belastinghervorming die voor producenten een hoger tarief voorschrijft.

De persoonlijke verhalen, die Henry en Yvonne kregen te horen werden gekenmerkt door angst en weinig hoopvolle verwachtingen voor de nabije toekomst. Dit maakte veel emoties los. En toch is altijd weer die geweldige drang en levenslust om door te gaan. Die is zó aanstekelijk. Juist nu willen we ons blijven inzetten voor onze partnerstad.

We zijn er trots op, dat we betrokken hebben mogen zijn bij de druppelirrigatie in El Juste. Die werd in juni 2019 in gebruik genomen. Dit project, gefinancierd door de Gebroeders van den Boschstichting, kende een lange aanloop, maar het resultaat mag er dan ook zijn. We feliciteren de landbouwcoöperatie San Juan in El Juste en wensen hun mooie en goede oogsten. Ook bedanken we de gemeente San Pedro de Lóvago voor hun inzet om dit project in goede banen te leiden. Onze dank is vooral groot aan de Gebroeders van den Boschstichting, die dit project in haar geheel financierde. Zonder hen hadden we dit project niet kunnen realiseren.

Ook hebben we samen nieuwe plannen gemaakt. GESP ontving een aantal projectvoorstellen. In 2019 konden we het startschot geven voor de landbouw- en veeteeltcursussen. De eerste drie cursussen gaan in februari 2020 beginnen. Voor de 5 drinkwaterprojecten zijn we op zoek naar financiering.

2019 was ook het jaar dat 25 jaar geleden, op 12 december 1994, de oprichting van GESP officieel werd. In 2020 en 2021 worden een aantal activiteiten georganiseerd om dit heuglijke feit te vieren. U hoort van ons!

Het bestuur

San Pedro de Lóvago

Henry van Eldijk en Yvonne van Driel bezochten tussen 2 en 9 augustus 2019 Nicaragua. Tijdens dit bezoek werd de actuele situatie besproken en werden nieuwe plannen gemaakt.

De gemeente San Pedro de Lóvago blijkt een sterke organisatie, ondanks de precaire situatie waarin het land verkeert. De verwachting dat er voor 2019 minder overheidsgeld beschikbaar zou komen werd bewaarheid. Het spreekwoordelijke roeien met de riemen die je hebt, is meer dan van toepassing op het gemeentebestuur. De burgemeester en de viceburgemeester zijn liberaal, de gemeentesecretaris is lid van de regeringspartij. Deze coalitie zorgt voor een zekere stabiliteit. De rust blijft bewaard door voldoende kennis en ervaring, terwijl alle meningen meegenomen worden. Hun inzet om er te zijn voor de inwoners is prijzenswaardig.

Aanleg druppelirrigatiesysteem vergroot aanbod verse producten

‘Onlangs konden wij, leden van de coöperatie San Juan, de eerste groentes oogsten. Dankzij God, de gemeente van San Pedro de Lóvago en de donatie van GESP zorgt het druppelirrigatiesysteem ervoor dat we de boerenmarkt verder kunnen uitbreiden door elke vrijdag verse producten te leveren.’ Dat schreef Juan Alberto Espinoza, voorzitter van de coöperatie San Juan in El Juste.

De burgemeester van San Pedro de Lóvago, Humberto Ramon Gonzalez, kon op 11 juni 2019 de kranen openzetten van het druppelirrigatiesysteem. Het systeem irrigeert een terrein van 1 manzana (ongeveer 0,7 ha). Nadat het water uit een bassin is opgepompt, komt het in een water(druk)tank van 8.000 liter. Met 12 lange irrigatieleidingen wordt steeds een gedeelte van het veld geïrrigeerd. Overal op het terrein zijn aansluit- en aftappunten te vinden. De leden van de coöperatie groeven zelf de geulen en maakten het terrein klaar. Een aannemer nam de aanleg van het systeem voor eigen rekening.

Er is een teeltplan en in de kweekbedden worden de gewassen gezaaid om later te worden uitgeplant. De eerste oogsten brachten al veel op. Dit maakt het mogelijk om meer verse groentes aan te bieden en deze vinden gretig aftrek op de boerenmarkt in San Pedro. Nu is de markt elke vrijdag open. Daarmee wordt het doel om meer inkomen voor de betrokken gezinnen te genereren, bereikt.

Afgeschermd kweekbedden

Aanbod op de boerenmarkt

De weg ernaartoe was lang. Het eerste projectvoorstel stamt uit 2015. Maar ook hier geldt: de reis is net zo belangrijk als de bestemming. Want naast de aanleg van het systeem is capaciteitsopbouw bij onze partners even zo belangrijk. En dat is in de praktijk vaak een weerbarstig proces. Het oprichten van een coöperatie nam meer tijd in beslag dan verwacht. Ook bleken er twijfels over het druppelirrigatiesysteem en was er nog wat onduidelijkheid over de gebruikersrechten. Nadat dit allemaal overwonnen was, konden we een overeenkomst ondertekenen. Dit, met mooie en gezonde producten, zoals paprika, maïs, tomaat, aubergine, pompoen en komkommer, als gevolg.

Dit project werd gefinancierd door de Gebroeders van den Boschstichting.

Driehoeksverhouding, dankzij water

Trots loopt Juan Alberto vooruit en roept: “Wat zien jullie dat anders is?” We kijken naar de maïs die al een meter boven de grond staat en zien niks vreemds. Maar als ik nog eens kijk, zie ik het. De maïs – naast bonen en rijst het belangrijkste voedsel in Nicaragua – is niet simpel in rijen gezaaid, maar in een soort driehoek binnen de rij.

“Dat hebben we geleerd van een organisatie die samenwerkt met onze gemeente. Goed hè”, grinnikt Juan Alberto blij. “Het idee is dat we op deze manier beter het veld benutten”, voegt Oscar toe. “Verderop hebben we traditioneel ingezaaid. Later bekijken we of wat beweerd wordt, ook echt zo is.”

Proefondervindelijk onderzoek in het veld. Mijn hart maakt een sprongetje. Ook hier ontdek ik een driehoek: die van de samenwerking tussen de boeren, hun gemeente en GESP.

Onlangs werd namelijk het druppelirrigatiesysteem in El Juste in het buitengebied van San Pedro de Lóvago, in gebruik genomen. Dankzij een mooie donatie konden we dit project ondersteunen. Nu leiden Juan Alberto en Oscar van coöperatie San Juan ons rond. Het groene veld met paprika, tomaat, pompoen, maïs, komkommer en nog veel meer straalt ons tegemoet. Aan de randen is *mucuna*, een groenbemester, geplant. De 12 irrigatiebuizen liggen nu bij de snoepaprikaatjes. Door een handig en flexibel aansluitsysteem kunnen ook de andere gewassen desgewenst bewaterd worden. Zo kunnen alle gewassen goed groeien en kan er het hele jaar geoogst worden.

Maar nu is het regentijd en is het niet nodig om het veld te irrigeren. Het systeem is vooral bedoeld voor de zomer als er geen regen meer valt. Juan Albert legt uit: “In de zomer was er voor ons geen werk. Nu kunnen we groentes en peulvruchten blijven telen, die we aanbieden op de boerenmarkt. En daar vinden onze verse producten gretig aftrek bij de inwoners van San Pedro.”

Een win-win situatie voor iedereen. Geen wonder dat de gemeente trots op de resultaten is. Naast het begeleiden van de aanleg van dit druppelirrigatiesysteem, faciliteert de gemeente ook cursussen en geeft voorlichting op het gebied van land- en tuinbouw. Wij van Stichting GESP adviseren op afstand. En dat bedoelde ik: echt een bijzondere driehoeksverhouding.

Verhaal opgetekend door Yvonne van Driel in 2019 en gepubliceerd op www.kleinegoeddoelen.nl (2020).

Aanbod veeteeltcursussen van start

We konden groen licht geven voor de realisatie van de 9 landbouw- en veeteeltcursussen. In februari 2020 wordt er met de eerste drie cursussen gestart. Dit zijn de cursussen groenteteelt, fruitverwerking en voedsel en veevoeding in de droge tijd. De overige cursussen worden daarna georganiseerd. In de latere cursussen komen de volgende thema's aan bod: productie van zaad en pootgoed bij maïs en bonen, bananenteelt, organische meststoffen en compostering, kunstmatige inseminatie (KI), beheer en verbetering grasland en voedergewassen en veterinaire basishandelingen.

Rode draad zijn biologische en milieuvriendelijke landbouwmethodes. Elke cursus is gebaseerd op een deelname van 15 cursisten. Totale looptijd cursusaanbod: 32 maanden. José Tomas Suarez is de projectleider en wordt begeleid door de gemeente. Naast de bijdrage van GESP, ondersteunt de gemeente San Pedro dit project en wordt ook van de cursisten een eigen bijdrage verwacht.

Zuivelcoöperatie Chontalac: oormerken en kwaliteitsverbetering

Via een roterend fonds, beheerd door Chontalac en de gemeente, worden oormerken aan de veehouders verstrekt tegen een lening. Bij Chontalac betalen de boeren dit via de melkopbrengst weer terug. Sinds 2013 werden door Chontalac in totaal 28600 oormerken verstrekt.

Zonder oormerk kunnen runderen niet meer vervoerd of verhandeld worden en dat geldt ook voor verwerkte melkproducten. De oormerken moeten bij de landbouwdienst aangevraagd worden. Dit gaat gepaard met een gezondheidscheck (Chontalac heeft zelf een veterinaire dienst).

Chontalac is in 2015 door IPSA benoemd tot officieel operador trazabilidad bovina (uitvoerder verstrekking runderoormerken). IPSA (Instituto de Protección y Sanidad Agropecuaria) is de overheidsinstantie voor diergezondheid. Chontalac legt verantwoording af aan IPSA en registreert de dieren, markeert de finca (boerderij) en distribueert de oormerken.

Chontalac is telkens op zoek naar verbetering van de melkproductie en kaasbereiding. Hiervoor worden investeringsmogelijkheden onderzocht. De uitdaging is des te groter door de actuele situatie, waarin het land verkeert.

De politieke situatie heeft tot gevolg dat de prijzen op voedingsmiddelen zijn gestegen. Chontalac kon echter de melkprijs aan producent nagenoeg gelijk houden. Wel erkende het bestuur van Chontalac dat de droogte (als gevolg van klimaatverandering) en de belastinghervorming negatieve gevolgen had. Ook was het moeilijker om aan krediet te komen.

Centro de Rehabilitación Johana Miranda gaat mobiel

In 2018 kon de leiding van het dagbestedingscentrum Johana Miranda met een bijdrage van OOM Verzekeringen een aantal hulpmiddelen aanschaffen. Een tuktuk stond onder andere op het verlanglijstje. Dat kon in 2018 niet gekocht worden, maar door eigen fondsenwerving lukte dat in 2019 wel. Met de tuktuk worden maaltijden rondgebracht aan alleenstaande senioren. Tussendoor werkte de vaste chauffeur als taxi. Het geld hieruit komt ten goede aan het centrum voor onder andere de dagelijkse lunch.

De verkoop van 'artesanía' verloopt steeds beter. Het assortiment bestaat momenteel uit beschilderde rugzakjes, armbanden, mandjes, onderzetters, kaarten en siervazen van verschillende materialen. Daarnaast verkopen ze soms tweedehands kleding en organiseren ze publieksactiviteiten op het centrale plein in San Pedro de Lóvago. Bovendien kan het centrum rekenen op maandelijkse bijdrages van zo'n 40 'vrienden'.

Tuktuk maakt mobiel

Bomenplanten rondom het schoolplein

Alle kinderen naar school en planten bomen

Ook dit jaar vond het programma 'Alle kinderen naar school' geen vervolg. Toch blijven de scholen actief. Bijvoorbeeld met een boomplantdag. In 2016 financierden we de bedrading voor de aanleg van elektriciteit in de basisschool van San Bartolo. Ook werd het hout van een (dode) boom bij de school gebruikt voor het maken van schoolbanken- en -stoelen. Er werd toen beloofd dat er later weer bomen geplant zouden worden. En die belofte werd nagekomen.

Dit initiatief was een gezamenlijke actie vanuit het project Municipio Verde. Dit project, gefinancierd door de EU, werd eind 2019 afgerond.

AMAS: waar een klein kredietfonds groots kan zijn

Het kredietfonds van de AMAS blijft groeien. AMAS telt nu 24 vrouwen. AMAS beheert een kredietfonds. Wat ooit begon met de inleg door GESP van € 2500 is, door goed beheer, uitgegroeid tot een fonds van meer dan € 8000. Een commissie beheert zelf de fondsen. Het kredietcomité beslist over de aanvragen. Er zijn weinig problemen met de terugbetaling.

Naast het eigen kredietfonds is er ook een fonds beschikbaar bij Caja Rural. Met die fondsen wil AMAS bijdragen aan de ontwikkeling van hun leden en aan de gemeenschap.

Nieuwe projectvoorstellen

Tijdens het werkbezoek werden meerdere projectvoorstellen besproken, waaronder de aanleg van 5 drinkwatersystemen in Potrero Cerrado, Bulun, Cangrejales en Palo Solo, het opknappen van de kapel van Señor de Esquipulas in het bedevaartsoord in Cunagua en de bouw van een loket bij de veemarkt in Zanzibar. GESP

prioriteert de 5 drinkwaterprojecten. Dat wil zeggen, onze fondsenwervingsactiviteiten zullen de komende tijd daarop gericht zijn.

Wereldburgerschap en publieksactiviteiten

Samenwerking

Ook dit jaar vond er geregeld overleg plaats met de Burgemeester van de gemeente Gennep en met LBSNN. Door de samenwerking met Rotary, het Wereldpaviljoen, Partin en andere stedenbanden wordt GESP versterkt. Ook vond er een overleg plaats met Imagro in Ottersum. Resultaten daarvan zullen in 2020 en 2021 duidelijk worden.

Op 18 oktober 2019 waren we te gast bij de feestelijke bijeenkomst vanwege 5 jaar Wereldpaviljoen te Steyl. Peter Toonen, ambtenaar van de gemeente Gennep, stond 10 jaar geleden aan de wieg van wat nu het inleefatelier is. Hij schreef aan René Poels, oprichter en voorzitter van Stichting Wereldpaviljoen: "Graag wil ik jou en de vele vrijwilligers van harte feliciteren met wat jullie in tien jaar voor elkaar hebben gekregen. Wat begon als een vaag idee op het tijdelijke kantoor van de Regio Venlo/ de Floriade groeide uit tot een concreet belevingspaviljoen geschoeid op Belgische leest. Ik denk met veel genoegen terug aan al de vergaderingen die we gehad hebben om het idee nader uit te werken, concreet handen en voeten te geven en de middelen bij elkaar te sprokkelen. Ik ben nog steeds onder de indruk van de manier waarop jij de kar getrokken en op gang gehouden hebt, al meer dan tien jaar lang. Een idee hebben is één ding, het realiseren ervan is nog een ding, maar het in stand houden gedurende tien jaar, dat is pas een prestatie. Alle bewondering voor jou en je mensen."

Presentaties

In het kader van Het Jaar van de Ontmoeting werd GESP benaderd met de vraag of zij een lezing wilden houden tijdens de viering van de Internationale vrouwendag in de Kenniskeuken Gennep. Op 10 maart 2019 sprak Yvonne van Driel over sterke vrouwen uit San Pedro en stak de aanwezige vrouwen een hart onder de riem met de woorden van Mayela over de kip die luid kakelt bij het beste wat ze doet: een ei leggen (zie voor meer het kader op pagina 8 en 9: Vrouwen doen dat gewoon...).

Op 25 mei 2019 waren Ernst de Vries en Yvonne van Driel aanwezig op de Rotary Districtconferentie in Den Bosch. Naast de informatiestand gaf Yvonne ook twee breakout sessies over aanleg en gebruik van zwaartekrachtgedreven drinkwatersystemen in San Pedro de Lóvago. Enthousiaste reacties. Met dank aan Debbie Kenyon-Jackson, aankomend voorzitter van Rotary Cuijk en haar zoon Tim.

Interview in het personeelsblad van Arvato

Publicaties en sociale media

Voor het personeelsbladje van Arvato CRM werd Yvonne van Driel geïnterviewd. Henry van Eldijk kwam aan het woord in de oktober-editie van het WEA Bulletin.

Het aantal volgers op Twitter en Facebook groeide iets. @GESPGenep (twitter) kent nu 161 volgers en Facebook 214 volgers. De posts worden goed gelezen.

De website is enkele maanden buiten werking geweest. Op dit moment wordt gewerkt aan een nieuwe site.

Fondsenwerving

In december 2018 en januari 2019 stond de bonnenton van GESP bij de AH in Gennep. En in het najaar deden we mee aan de Rabobank Clubkas Campagne.

WEA Deltaland ondersteunt ons jaarlijks met een bijdrage bestemd voor werkbezoeken.

9

Bijna 500 euro statiegeld voor school in San Pedro de Lovago

GENNEP • Het statiegeld van de flessen die in de maanden december en januari bij Albert Heijn in Gennep werden ingeleverd komt ten goede aan lesmateriaal voor scholen in San Pedro de Lobago in Nicaragua. Afgelopen week werd de balans opgemaakt en werd het geld (497,55 euro) overgemaakt naar de regening van Stichting GESP.

Namens GESP, dat een stedenband onderhoudt met San Pedro, was Ernst de Vries bij de overhandiging aanwezig.

Ernst de Vries (links) en Ruud van der Laan bij de emballageauto-maat (foto Jos Gröniger)

Publicatie ViaGennep van 20 februari 2019

Winnares met de levensmiddelenmand.

In april 2019 deden 10 enthousiaste vrijwilligers mee met de actie Gennep Schoon. Ook stonden er, traditiegetrouw, weer veel vrijwilligers op de kerstmarkt in Gennep. Het raden van de aanschafprijs van een rijkgevulde levensmiddelenmand leverde veel inkomsten op. Dank aan PLUS Wim Voet in Mook voor de sponsoring.

Vrouwen doen dat gewoon...

Dit verhaal gaat over Johana Patricia Miranda Ramos. Een vrouw uit San Pedro de Lóvago, Nicaragua, die op jonge leeftijd polio kreeg en daardoor gehandicapt raakte. Dit belette haar niet om zich, tot haar dood in 2013, voor andere mensen met een beperking in te zetten. Haar zus zette haar levenswerk voort.

In 2007 richtte Johana Miranda het dagopvangcentrum voor mensen met een beperking op. Tot dan toe konden kinderen met een verstandelijke of lichamelijke beperking nergens terecht en waren deze kinderen voor zorg, onderwijs en ontplooiing aangewezen op hun familieleden. Professionele hulp was er niet en het taboe op het gehandicapt zijn was enorm groot.

Het centrum biedt kinderen en jongvolwassenen met een beperking een ruimte voor fysiotherapie en recreatie gericht op deelname aan de samenleving vanuit geborgenheid en zelfredzaamheid. Momenteel worden er zo'n 25 kinderen begeleid. Naast fysio-, psycho- en sociale gedragstherapie zijn onderwijs, sport, muziek, dans en theater de belangrijkste onderdelen.

Naast betrokken moeders telt het team ook professionele vakmensen zoals een muziklerares, een fysiotherapeut en een pedagoge. Het team wordt begeleid door een coördinatrice, Luz Stella, een Colombiaanse vrijwilligster. Ook alle andere medewerkers zijn vrijwilliger. **Want: Dat doe je gewoon!**

En neem Ceci. Ceci is een jonge psychologe die elk jaar op een andere school onderwijzers, kinderen en ouders begeleidt om schoolverzuim tegen te gaan. Zo heeft Asociación Quitulia, waarbij Ceci betrokken is, de afgelopen jaren ervoor gezorgd dat meer dan 170 kinderen op 12 verschillende scholen gemotiveerd naar school gaan en dat blijven doen. Kinderen die vaak niet naar school gingen, omdat ze thuis of op de boerderij moesten werken. In

Nicaragua komt kinderarbeid nog veel voor en daardoor is er veel schooluitval.

Sommige kinderen zijn groter dan Ceci, maar dat deert niemand. Door sport en spel leert ze de kinderen dat school leuk en leerzaam is. Daarnaast geeft ze huiswerkbegeleiding en praat over allerlei zaken waar een kind mee kan worstelen. Ook assisteert ze het onderwijzend personeel en geeft ze workshops aan ouders over het belang van onderwijs en opvoeding. Hierbij wordt de hele buurtgemeenschap zoveel mogelijk betrokken, want kinderarbeid staat nooit op zichzelf.

Carmen is een moeder van wie de zoon een grote leerachterstand had, omdat er te weinig financiële middelen waren om naar school te kunnen. De jongen gaat, dankzij het project, inmiddels naar school. Carmen vertelde me: "Mijn zoon staat vroeg op om naar school te gaan. Hij wordt boos als er eens een studiedag is of als het vakantie wordt. Hij is dol op het sportprogramma en door extra les vindt hij rekenen ineens gemakkelijk. Ik ben blij dat we deze kans krijgen. Kinderen horen op school. Ook heb ikzelf veel geleerd. Ceci is een heldin."

Zelf is Ceci bescheiden over haar rol: "Ook voor mij was onderwijs een belangrijke stap voorwaarts en dat geef ik graag door. Ik word blij als ik zie dat kinderen kind kunnen zijn en mogen leren en spelen. Dat heeft niks met heldendom te maken. **Dat doe je gewoon.**"

En tot slot nog iets over de AMAS. AMAS is een hechte vriendinnenclub van dames, die al meer dan 20 jaar lief en leed met elkaar delen. AMAS is geen afkorting maar staat voor huisvrouwen. Een geuzennaam. Hun succesverhaal draait om een klein kredietfonds. Ooit legden wij een klein bedrag in. Door efficiënt gebruik is dit fonds meer dan verdriedubbeld. Niet alleen de 24 vrouwen van AMAS maken gebruik van het fonds, ook wordt het uitgeleend aan andere vrouwen. En... er is op een enkele uitzondering na - een vrouw, die door haar ex op straat gezet werd en daardoor de lening niet direct kon terugbetalen - geen betalingsachterstand. En dan te bedenken dat vrouwen in Nicaragua niet kredietwaardig zouden zijn...

Het zijn vaak eenvoudige investeringen. Vers voedsel voor de kinderen, een schooltas of een extra potlood of stof om kleren te herstellen of nieuwe te maken of geld voor een starter of uitbreiding van een bedrijf of nering. Toch vindt Lidia de voorzitter het niet meer dan een extraatje. Maar geeft ze toe: "Juist deze kleine kredieten bieden kansen om vooruit te komen en om zelf te bepalen wat belangrijk is. Deze vrouwen weten het beste waaraan het geld goed besteed kan worden. Onze eigenwaarde stijgt."

Wilma is penningmeester. Zij heeft een brandkast in huis. Eerlijk gezegd heb ik nooit gevraagd waarom zij een brandkast in huis heeft. Naast keukenkastjes, een klerenkast en een dressoir heb ik een boekenkast, maar een brandkast... nee. Maar datterzijde. Het vertrouwen onder de vrouwen is er en dus doen zij dat gewoon! Elkaar helpen.

En dat mogen we best van de daken roepen, maar dat doen we dan weer niet zo vaak. Zo was ik bij een overleg met de AMAS. Het ging over uitbreiding en nieuwe leden. Ineens roept Mayela, de juridisch medewerkster van de gemeente, die ook bij dit overleg aanwezig was: Gallina ponedora! We kijken haar en elkaar aan en snappen het niet, want een gallina ponedora is een legkip en wat heeft die nu te maken met een kredietfonds. Dan legt Mayela uit: "Jullie moeten je gedragen als een legkip. Een legkip kakelt het hele hok bij elkaar als ze een ei legt. Alle andere kippen weten dan precies wat ze doet en dat wat ze doet, doet ze goed. Dat moeten jullie ook doen. Herrie maken, want wie stil in een hoekje zit, wordt niet gezien. Laat zien en horen wat jullie doen, want wat jullie doen is hartstikke goed."

Ik zeg ook: Gewoon doen!

Lezing door Yvonne van Driel tijdens de viering van de Internationale Vrouwendag in Gennep op 10 maart 2019.